

Omgevingsdienst NL



Omgevingsdienst
Regio Arnhem



Omgevingsdienst NL

Grip op toepassen van

Circulaire bouwstoffen

Frank van den Berg

Arnhem
dinsdag 19 maart 2024

Grip op toepassen van Circulaire bouwstoffen



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

In het nieuws

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

De Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Debat en vergadering v Kamerleden en commissies v

Home > Kamerstukken

Position paper
Position paper ILT t.b.v. rom-
bouwen d.d. 28 februari 2024

Home > Kamerstukken

Position paper

Position paper ILT t.b.v. rondetafelgesprek Circu
bouwen d.d. 28 februari 2024

bl... Staris be
...id onderzoek n
staalslakken, verbod
(voorlopig) uit

Kamerleden willen snel actie op giftige berg in Eerbeek: 'Belang van Eerbeek boven dat van Tata Steel'

Eerbeek boven dat van Rotterdam

le nu al verwoest'
en advocaat ingeschakeld om het
elandbrug te laten stilleggen. De...

er giftige zware metalen komen in grondwater dan gedacht door 'staalslakken': 'Het maakt al het leven apot'

Binnenland, Klimaat en energie | Auteur: Joost Lammers, Maarten Teunisse

acht door staats
pot'

Binnenland, Klimaat en energie | Auteur: Joost Lammers, Maarten Teunisse

Kamerleden willen snel actie rond giftige berg met Staalslakken in Eerbeek , 6 februari 2024 [De Stentor](#)

D66-Kamerlid Mpanzu Bamenga stelde recent Kamervragen over het gebruik van de staalslakken. Hij vindt dat er sneller stappen gezet moeten worden om risico's voor mens en milieu te voorkomen.

"De schade aan mens, dier en milieu is genoeg reden om direct met het gebruik van staalslakken te stoppen", zegt Bamenga tegen *de Stentor*.

Mpanzu Bamenga noemt het 'bizar' dat omwonenden van de stort in Eerbeek last hebben van bloedneuzen door de staalslakken.

"Iedereen in Eerbeek verdient duidelijkheid en gerechtigheid. Hun gezondheid en het milieu gaan voor de belangen van Tata Steel."



Kamerleden willen harder optreden tegen afval

Tata Steel 3 februari 2024 nos.nl

“Momenteel weet de overheid helemaal niet waar staalslakken allemaal op of in de grond zitten”.

Om dat te veranderen, denkt de staatssecretaris aan een meldplicht of informatieplicht voor wie het materiaal wil toepassen. Binnen enkele weken hakt ze daar een knoop over door, zegt ze tegen de NOS.

Verschillende partijen willen zo'n meldplicht al per direct. Ook Omgevingsdienst NL, de landelijke vereniging van de 28 omgevingsdiensten. Voorzitter Ruben Vlaander laat weten dat hij daar ook al om heeft gevraagd in Den Haag.



Afvalverbrandingsinstallaties

<https://www.clo.nl/> 14 jun 2022

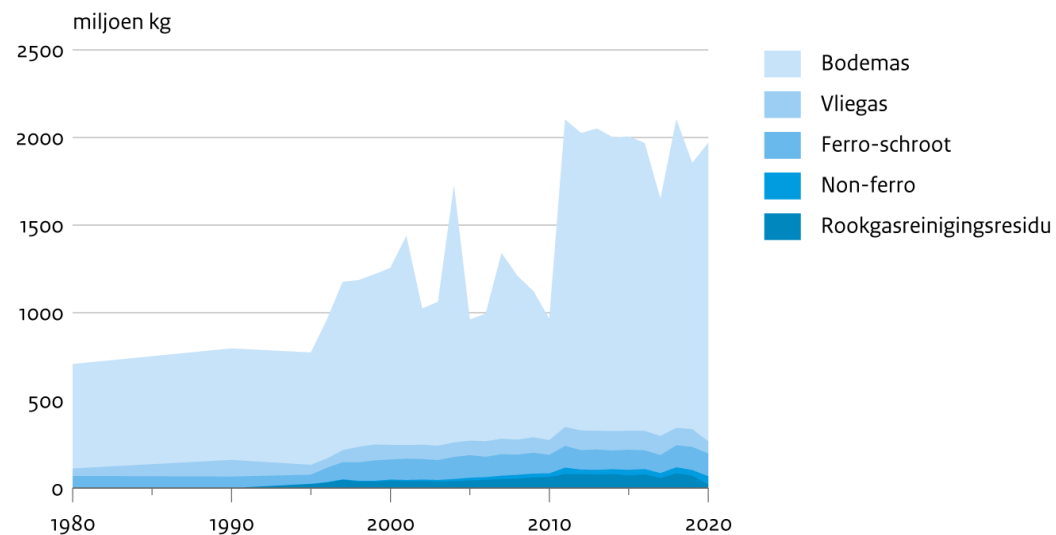
In 2020 is 7,6 miljoen ton afval verbrand in Nederland.

De hoeveelheid verbrand afval is toegenomen.

Dit komt doordat capaciteitsuitbreidingen volledig in gebruik zijn genomen en brandbaar afval vanuit het buitenland ingevoerd wordt om hier verbrand te worden.

Dit i.v.m. de resterende capaciteit voor verbranden.

Verbrandingsresten



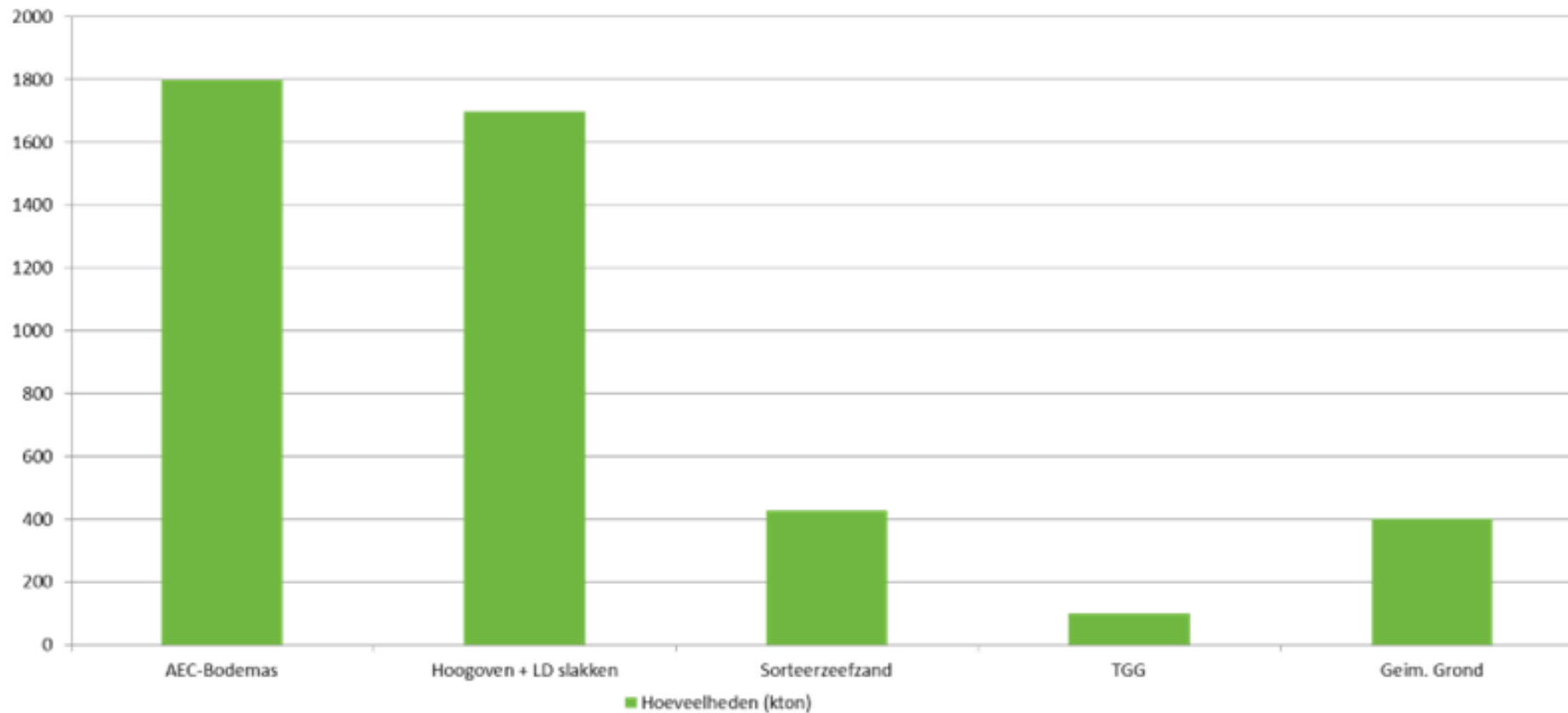
Bron: WAR

Grip op toepassen van circulaire bouwstoffen

CBS/jun22
www.clo.nl/nlo39417



Enkele hoeveelheden...



Omgevingswet



Op of in de bodem brengen van afvalstoffen

§ 3.2.14 van het Bal regelt de milieubelastende activiteit [op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen](#).

Deze activiteit kan schadelijk zijn voor het milieu door verontreiniging van de bodem, lozingen en ondoelmatig beheer van afvalstoffen.

Een omgevingsvergunning is nodig voor het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen. De omgevingsvergunning is nodig om te beoordelen of sprake is van een doelmatig beheer van afvalstoffen.

Voor een aantal gevallen gelden de regels uit paragraaf 3.2.14 niet. Dat is onder andere het geval als het gaat om:

[op of in de bodem brengen van meststoffen](#) (inclusief het vernietigen van graszoden op weidegronden)

[toepassen van bouwstoffen](#)

[toepassen van grond of baggerspecie](#)

[toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen](#)

In bovengenoemde gevallen moet het wel om nuttige toepassingen gaan.

[Artikel 10.2 Wet milieubeheer](#) geldt ook nog steeds.



Toepassen van bouwstoffen

§ 3.2.25 van het Bal regelt de milieubelastende activiteit het toepassen van bouwstoffen.

Bij de activiteit gaat het om het op of in de bodem toepassen van een bouwstof. Dat kan een landbodem zijn, maar ook een waterbodem (in oppervlaktewater). Artikel 3.48m maakt bij de aanwijzing onderscheid tussen 2 typen activiteiten:

- Het op of in de bodem toepassen van bouwstoffen is aangewezen als milieubelastende activiteit. De milieubelastende activiteit toepassen van bouwstoffen is een bedrijfstak overstijgende activiteit.
- Het in een oppervlaktewaterlichaam toepassen van bouwstoffen is aangewezen als een lozingsactiviteit. Voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewater is de waterkwaliteitsbeheerder het bevoegd gezag.

Bij de activiteit gaat het om het toepassen en toegepast houden van bouwstoffen.

De activiteit toepassen van bouwstoffen eindigt dus niet na het aanbrengen, maar gaat daarna ook door. Ook het tijdelijk uitnemen en opnieuw toepassen van bouwstoffen valt onder 'toepassen'.



Toepassen van bouwstoffen

§ 4.123. Toepassen van bouwstoffen

Artikel 4.1258. (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

1. Als AVI-bodemassen of immobilisaten worden toegepast, worden ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in [artikel 4.1257](#), de volgende gegevens en bescheiden verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in [afdeling 2.2](#):
 - a. de verwachte datum van het begin van de activiteit;
 - b. de verwachte datum waarop het werk zal zijn voltooid;
 - c. een milieuverklaring bodemkwaliteit die betrekking heeft op de toe te passen AVI-bodemassen en immobilisaten;
 - d. de herkomst van de AVI-bodemassen en immobilisaten;
 - e. de kwaliteit van de AVI-bodemassen en immobilisaten;
 - f. de hoeveelheid AVI-bodemassen en immobilisaten in kubieke meters die in totaal in het werk zal worden toegepast; en
 - g. de coördinaten van de ontvangende landbodem, tenzij het adres daarvan is vermeld, of de coördinaten van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam.
2. Het eerste lid, onder b, d, e, f en g, is niet van toepassing als de gegevens en bescheiden al eerder voor het werk zijn verstrekt en zich geen relevante wijzigingen hebben voorgedaan.

Informatieplicht: aanleveren gegevens en bescheiden voorafgaand aan de activiteit
Bij het toepassen van bouwstoffen (anders dan [AVI-bodemassen](#) ✓ en [immobilisaten](#) ✓) geldt geen informatieplicht.



Den Haag...

ILT
Informatie en Programmeren
Netwerken Leefomgeving en
Wonen

Datum 28 februari 2024
Betreft Position paper ILT Rondetafel Tweede Kamer circulair
bouwen

Nederland zet in op een circulaire economie in 2050. Een hoogwaardige verwerking van materialen en grondstoffen is hier een belangrijk onderdeel van. Het streven is om het gebruik van grondstoffen te halveren in 2030. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) bevordert als toezichthouder deze maatschappelijke doelstellingen. Zo verleent de ILT vergunningen, handhaaft wet- en regelgeving en geeft signalen af bij ongewenste ontwikkelingen.

Circulair beleid gaat uit van zoveel mogelijk hergebruik van materialen en grondstoffen, onder voorwaarde van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu. Ook bij een circulaire economie zullen reststromen blijven bestaan. Het is zaak die reststromen zo klein mogelijk te houden en ze vervolgens veilig voor het milieu te verwerken. In de praktijk ziet de ILT echter situaties bij de toepassing van grond- en bouwstoffen (inclusief reststromen) die nadelige effecten hebben op het milieu.

Idealiter worden secundaire bouwstoffen zo veel mogelijk hoogwaardig circulair gebruikt. De praktijk laat echter veel "downcycling" in plaats van recycling zien, waardoor deze bouwstoffen op laagwaardige en verspreide manier in de bodem terecht komen. Dit is een afbreukrisico voor het behalen van de circulaire economie doelstellingen.

Belemmeringen in praktijk voor circulair beleid

- Perverse prikkels in het systeem maken dat laagwaardig hergebruik loont.

Verdienmodellen zorgen dat bedrijven voor de meest rendabele wijze van hergebruik kiezen en dat is niet noodzakelijkerwijs de meest circulaire variant.¹ Zo krijgen bedrijven soms geld toe voor het gebruik van laagwaardige bouwstoffen en moeten meer betalen voor schone producten. Verscherpte wetgeving heeft niet altijd het beoogde effect. Zo is er sinds het verbod op lage kwaliteit bodemas een verplaatsing naar de beton-industrie van deze materialen in plaats van de gewenste kwaliteitsverbetering. In de praktijk komt het neer op een

¹ Zie ILT-signaalrapportage "Milieurisico's bodemas verschuiven naar een andere afzetmarkt"



Verzamelbrief bodem en ondergrond 19 jan 2023

- Aanpassing Regeling bodemkwaliteit ten behoeve van de Omgevingswet; (rbk2022)
- Versterking stelsel kwaliteitsborging in het bodembeheer (Kwalibo);
- **Herijken bodemregelgeving (sinds 2008 geen herziening);**
- Schuimglas;
- Batterijen/metallisch ijzer in bodemas;
- IBC-toepassingen van bodemas;
- Thermisch gereinigde grond (TGG);
- Microplastics in de bodem;
- Plastic in recyclinggranulaat;
- Industriezand en grindwinning.



> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 19 januari 2023
Betreft Verzamelbrief bodem en ondergrond

achte voorzitter,

Met deze brief wordt u geïnformeerd over een aantal onderwerpen op het terrein van bodem en ondergrond. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- Aanpassing Regeling bodemkwaliteit ten behoeve van de Omgevingswet;
- Versterking stelsel kwaliteitsborging in het bodembeheer (Kwalibo);
- Herijken bodemregelgeving;
- Schuimglas;
- Batterijen/metallisch ijzer in bodemas;
- IBC-toepassingen van bodemas;
- Thermisch gereinigde grond (TGG);
- Microplastics in de bodem;
- Plastic in recyclinggranulaat;
- Industriezand en grindwinning.

Aanpassing Regeling bodemkwaliteit ten behoeve van de Omgevingswet
De Regeling bodemkwaliteit (Rbk) vervult een sleutelfunctie in het grondverzet en het toepassen van bouwstoffen in of op de bodem. De Regeling bodemkwaliteit schrijft:

- hoe de milieukwaliteit van grond, baggerspecie, bodem en bouwstoffen wordt bepaald en aan welke eisen de milieukwaliteit moet worden getoetst. Deze informatie is, in de vorm van een milieuverklaring, verplicht bij het toepassen van deze materialen in of op de bodem of in het oppervlaktewater;
- voor welke bodemwerkzaamheden een erkenning verplicht is (het Kwalibo¹-stelsel), waarop de erkenning moet worden gebaseerd en welke normdocumenten moeten worden gebruikt.

¹ Kwalibo staat voor kwaliteitsborging bodembeheer en beoogt de betrouwbaarheid van het werk van intermediairs te vergroten door kwaliteitseisen te stellen aan werkzaamheden in het bodembeheer en integriteitseisen aan de uitvoerders

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IE NW/BSK-2022/264899

Bijlagen
3

Verzamelbrief bodem en ondergrond 19 jan 2023

Herijking bodemregelgeving

De komende jaren moet de bodemregelgeving worden herijkt om deze toekomstbestendig te maken. Dit is een traject van enkele jaren.

Tegelijkertijd hebben we te maken met de actualiteiten die nu om beleid en/of aanpassingen van de regelgeving vragen zoals voor schuimglas, bodemas, thermisch gereinigde grond, microplastics in de bodem en plastic in recyclinggranulaat.

Bij de herijking van Bodemregelgeving voor secundaire bouwstoffen zijn op dit moment betrokken:

Ministerie van I&W, IL&T, RWS, VNG, UVW, RIVM en ODRA.



Verzamelbrief bodem en ondergrond 29 dec 2023

- Ontwikkeling programma Bodem, Ondergrond en Grondwater;
- Stand van zaken bestuurlijke afspraken bodem en ondergrond 2023- 2030;
- Aanvullende specifieke uitkeringen bodem;
- Voortgang programma Versterking Kwalibo-stelsel;
- Verankering Handelingskader PFAS in regelgeving;
- Uitvoering motie-Haverkort;
- Algemene methodiek niet-genormeerde stoffen;
- Monitoring microplastics;
- Herijking bodemregelgeving;
- **Staalslakken;**
- Resultaten bodemonderzoek dijk bij Reevediep;
- Scenariostudie zand en grind;
- Polyacrylamide.

Met Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie versie december 2023



> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 29 december 2023
Betreft Verzamelbrief bodem en ondergrond

achte voorzitter,

En gezonde, vitale bodem is essentieel voor veel maatschappelijke opgaven waar we in Nederland voor staan: de energietransitie, de woningbouwopgave, gezonde voeding, gezond voedsel, schoon water en natuur. De bodem is ook essentieel voor het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering zoals extreme regenval, hittestress en droogte.

Deze bodemfuncties staan onder druk door verontreiniging, bodemdaling, verdroging, verzilting en afname van organische stof en biodiversiteit in bodems.

Om onze bodems ook voor toekomstige generaties vruchtbaar en vitaal te houden, is het noodzakelijk ze duurzaam te beheren. Dit betekent dat we bij ontwikkelingen de bodem positief benutten en dat bij de inrichting en het gebruik de toestand van de bodem zoveel mogelijk verbeterd wordt. Met de voortgangsbrief bodem en ondergrond informeer ik uw Kamer periodiek over de voortgang op een aantal onderwerpen op het terrein van bodem en ondergrond. In deze brief zal ik achtereenvolgens ingaan op:

- Ontwikkeling programma Bodem, Ondergrond en Grondwater;
- Stand van zaken bestuurlijke afspraken bodem en ondergrond 2023-2030;
- Aanvullende specifieke uitkeringen bodem;
- Voortgang programma Versterking Kwalibo-stelsel;
- Verankering Handelingskader PFAS in regelgeving;
- Uitvoering motie-Haverkort;
- Algemene methodiek niet-genormeerde stoffen;
- Monitoring microplastics;
- Herijking bodemregelgeving;
- Staalslakken;
- Resultaten bodemonderzoek dijk bij Reevediep;
- Scenariostudie zand en grind;
- Polyacrylamide.

Ontwikkeling programma Bodem, Ondergrond en Grondwater

In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is een Nationaal Programma Bodem en Ondergrond aangekondigd, met als doel "het duurzaam, veilig en efficiënt gebruik

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
1E NW/BSK-2023/377869

Bijlage(n)
2

Staalslakken

In de beleidsreactie op de signaalrapportage staalslakken van de IL&T is toegezegd dat het opnieuw tegen het licht houden van de kaders voor toepassing van secundaire bouwstoffen wordt opgepakt in de herijking van de bodemregelgeving.

Daarnaast is in deze beleidsreactie toegezegd om samen met ODNL te onderzoeken hoe toezicht en handhaving beter kunnen worden geborgd.

Met ODNL zijn constructieve gesprekken gevoerd, waarbij het accent ligt op de toegevoegde waarde van een meldplicht als mogelijke eerste stap in het versterken van toezicht en handhaving.



Als het rijk het (nog) niet regelt,
kan het dan anders?



7.6 Lokale invulling bij toepassen van bouwstoffen

De gemeente Diemen heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om maatwerkregels op de rijksregels uit het Bal vast te stellen voor enkele onderwerpen.

De lokale invulling voor de MBA Toepassen van bouwstoffen wordt weergegeven in onderstaand kader.

De hieronder genoemde meldplichten worden in het omgevingsplan opgenomen via een voorbereidingsbesluit dat gelijk in werking treedt met de Omgevingswet.

Maatwerkregels in omgevingsplan op rijksregels uit het Bal	Artikel waarop de maatwerkregel betrekking heeft
Er is een meldplicht voor staalslakken (ten minste vier weken van tevoren).	Paragraaf 4.123 Bal
Er is een meldplicht voor grondstabilisatie van meer dan 1000 m ² (ten minste vier weken van tevoren).	Paragraaf 4.123 Bal
Ten minste een week voordat de activiteit toepassen AVI-bodemas of toepassen immobilisaat op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de ingediende gegevens, wordt het bevoegd gezag hierover geïnformeerd.	(4.1258 Bal)

Beleidskader bodem onder de Omgevingswet Gemeente Diemen

Voorzwoord

De Omgevingswet bevordert de integrale afweging van ruimtelijke en milieubelangen, omdat binnen één wet de samenhang hertussen beter tot zijn recht komt. Het Rijk laat meer bevoegdheden aan gemeenten over (volgens het uitgangspunt 'decentraal, tenzij...'). De omgevingsvisie, een kerninstrument van de Omgevingswet, is een strategische langetermijnvisie van de gemeente voor de gehele fysieke leefomgeving, waaronder de bodem. Een omgevingsvisie bevat dus geen regels voor burgers, bedrijven of andere overheden. Juridische binding ontstaat pas door het vaststellen van algemene regels of beschikkingen. De gemeente kan deze algemene regels opnemen in het omgevingsplan, ook een kerninstrument van de Omgevingswet.

Als de gemeente regels stelt in het omgevingsplan, dan moet ze rekening houden met het beleid in de omgevingsvisie.

Nu de bodemsaneringsoperatie grotendeels is afgerond, vindt onder de Omgevingswet een verschuiving plaats naar een duurzaam beheer van de bodem en ondergrond. Daarbij kijken we nadrukkelijk breder dan alleen naar de milieuhygiënische opgave. Na decennia van saneringen en sectorale regelgeving is de bodemwereld rijp om over de traditionele grenzen heen te kijken en een rol te spelen in het bredere perspectief van integrale maatschappelijke opgaven.

Nog altijd streven we naar een balans tussen de bescherming van de bodemkwaliteit en het benutten van het bodemsysteem voor maatschappelijke ontwikkelingen. Het doel van het Nederlandse bodembeleid is om enerzijds de bescherming van de gezondheid van mens, dier en plant te beschermen, de functionele eigenschappen van de bodem te behouden, zodat deze geschikt blijft om te gebruiken en anderzijds om de bodem voor diverse functies te gebruiken en om vrijkomende grond circulair te hergebruiken.

Dit beleidskader is een leidraad voor de uitvoeringspraktijk onder de Omgevingswet en geeft aan wat de combinatie van nationale en lokale regelgeving (zoals vastgelegd in het omgevingsplan) betekent voor de dagelijkse uitvoeringspraktijk in Diemen. De lokale regels en de beleidsregels als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht, worden in een apart oranje kader aan het eind van het betreffende hoofdstuk vermeld. De regels in het omgevingsplan worden in het omgevingsplan opgenomen via een voorbereidingsbesluit (voorbeschermingsregels) dat gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt.

De voorbeschermingsregels worden uiteindelijk vervangen door regels die via reguliere aanpassingen in het omgevingsplan worden opgenomen.

Leeswijzer

Het beleidskader bestaat uit drie delen. In de hoofdstukken 2 tot en met 9 staan de regels beschreven van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het omgevingsplan. Dit betreft bodemonderzoek, de milieubelastende activiteiten graven, saneren, opslaan en toepassen, de regels bij het bouwen van een bodemgevoelig gebouw en wijziging naar bodemgevoelig gebruik. In het tweede deel (de hoofdstukken 10 tot en met 14) vermelden we de bijzondere onderwerpen. Daarin gaan we bijvoorbeeld dieper in op stortplaatsen, toevalsvondsten en ongewone voorvallen, het landelijk gebied, grondwater, toezicht en handhaving, het Digitaal Stelsel Omgevingswet en terminologie. Het derde deel is een apart document en bestaat uit bijlagen. De bijlagen bevatten kaartmateriaal, statistische kentallen, et cetera.

Dit beleidskader vervangt de Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden 2019 van 30 januari 2020.

Samenvatting

Dit beleidskader vervangt de Nota bodembeheer van 2020. Het beleid dat was opgenomen in de voormalige Nota bodembeheer wordt zoveel mogelijk voortgezet, voor zover dit past binnen de doelen en kaders van de Omgevingswet. Voor een deel is het beleid omgezet naar direct werkende regels in het omgevingsplan van de gemeente, en voor een deel wordt het beleid voortgezet in dit beleidskader. Het voormalige beleid is hiermee ingepast in het nieuwe wettelijk stelsel onder de Omgevingswet.

Dit beleidskader biedt een overzicht van het beleid en de regels die in de regio Amstelland en Meerlanden (waar Diemen deel van uitmaakt) gelden voor het ontgraven, het verplaatsen en op of in de bodem aanbrengen (toepassen) van grond, baggerspecie of bouwstoffen en het saneren van de bodem. Deze regels zijn te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), voor zover ze door het Rijk gesteld zijn en in het omgevingsplan, voor zover ze maatwerk van de gemeente betreffen op de rijksregels in

Grip op toepassen van circulaire bouwstoffen ?

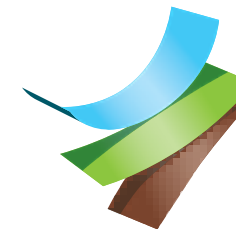


Omgevingsdienst
Regio Arnhem

GOO documenten en tools | Gelderse Omgevingsdiensten

<https://www.gelderseomgevingsdiensten.nl/gelders-ondergrond-overleg/samenwerking-goo/>

 [90_versie-GOO-voorbeeldregels-bodem.pdf \(gelderseomgevingsdiensten.nl\)](#) 18 november 2022



Gelderse
Omgevingsdiensten



**Samenwerken aan een
schone, veilige en
gezonde omgeving.**

**omdat
je staat
voor je
omgeving.**